

**Голові спеціалізованої вченої ради
Д 64.707.03 Національного університету
цивільного захисту України,
д.держ.упр., професору, заслуженому
працівнику освіти України
Світлані ДОМБРОВСЬКІЙ**

ВІДГУК

офіційного опонента доктора наук з державного управління, професора **Рибчича Івана Євстахійовича** на дисертацію **Горіна Артура Володимировича** на тему «Механізми державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні», подану до захисту у спеціалізовану вчену раду Д 64.707.03 Національного університету цивільного захисту України на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління

Актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Питання забезпечення розвитку фізкультурно-спортивної діяльності мають пріоритетне державне значення, оскільки здорова нація обов'язковий її елемент. Шляхом аналізу методичних підходів до формування механізмів державного регулювання в цій сфері, вивчення провідного міжнародного досвіду та національних систем управління окремих країн, що мають найрезультативніші управлінські системи, було визначено окремі засади та специфіку їх реалізації у сфері фізкультурно-спортивної діяльності (с.177-190). У дослідженні визначено функції та завдання системи державного регулювання у сфері фізкультурно-спортивної діяльності, серед яких головним в умовах повоєнної відбудови України є забезпечення сталого розвитку фізичного виховання та спорту як фундаментального пріоритету формування мобілізаційного потенціалу держави та важливого інструменту забезпечення національної безпеки держави; проаналізовано американську, європейську та азійську основні моделі управління в цій сфері; здійснено порівняльний аналіз зарубіжного досвіду державного регулювання у сфері фізкультурно-спортивної діяльності.

Цифрове та інформаційне суспільство кардинально змінило суспільні

пріоритети, і містить у собі певні виклики та загрози. Так, перехід до сидячого способу життя, стресовість через постійний інформаційний вплив і повномасштабну агресію, призвели до великого навантаження на психологічні та фізичні процеси людей. Це зумовлює появу нових потреб щодо розвитку фізичної культури та спорту як основи збереження життя та здоров'я населення. Очевидно, що в Україні з цим виникає все більше труднощів, насамперед, через наслідки, спричинені повномасштабним вторгненням РФ в Україну. На наш погляд, усе це засвідчує важливість обраної автором проблематики дослідження, а також його цінність для фундаментальної науки «Публічне управління та адміністрування».

Крім того, тема дисертаційного дослідження є актуальною та практично значущою, що, зокрема, підтверджується зв'язком з науково-дослідними роботами за темою «Розробка механізмів державного управління соціально-економічною сферою та її галузями в контексті забезпечення безпеки українського суспільства» (ДР № 0118U001007), у межах якої автором обґрунтовано підходи до вдосконалення організаційного механізму державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх вірогідність. Вивчення дисертації А.В. Горіна дає підстави для висновку про те, що наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими та достовірними, містять наукову новизну. Теоретико-методологічною основою дисертаційного дослідження стали фундаментальні положення теорії державного управління, відповідні дослідження вітчизняних та зарубіжних учених. Нормативно-інформаційну базу дисертації склали закони України, укази Президента України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, органів державної влади України, матеріали та результати особистих напрацювань автора, а також зарубіжні та вітчизняні джерела з досліджуваної проблематики. Це підтверджується кількістю (250 найменувань, із них понад 59 іноземною мовою) опрацьованих здобувачем наукових праць та проаналізованих нормативно-правових актів.

Сформульована, дисертантом, мета дисертаційної роботи, а саме: визначення науково-теоретичних засад формування механізмів державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення таких механізмів в Україні – повністю досягнута, розкрита та логічно висвітлена у змісті дисертації.

Тема та структура дисертації є взаємозумовленими та логічно пов'язаними. Дослідження містить чіткий розподіл тексту дисертації на окремі частини, що структурно підпорядковані між собою та відображають загальну цілісну ідею дослідження. Такий підхід до викладення матеріалу сприяв цілісності розгляду порушеної проблематики та системності висновків за результатами дослідження.

Перший розділ дослідження присвячено теоретичним засадам державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності. У підрозділі 1.1 автором розкрито особливості фізкультурно-спортивної діяльності як об'єкта державного управління (с. 25-35). Узагальнено існуючі у науковій літературі підходи до визначення сутності та класифікації механізмів державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності: (с. 42-54). Результатом урахування положень цих підходів є надане автором уточнене визначення змістовної характеристики механізмів державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності, з акцентуванням на визначальній ролі серед них правового й організаційного механізмів, за допомогою використання яких суб'єкти державного управління забезпечують належне функціонування об'єкту державного впливу, конструкт розвитку якого представлено в межах теоретичного та практико-орієнтованого вимірів, що дозволили уточнити мету, завдання, принципи, функції, методи державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності. У підрозділі 1.3 визначено аспекти формування механізмів державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в зарубіжних країнах (с. 60-73).

Другий розділ дослідження присвячено аналізу сучасного стану функціонування механізмів державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні. У підрозділі 2.1 проаналізовано особливості функціонування організаційного механізму державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності (с. 78-100). У цьому контексті автором охарактеризовано стан функціонування організаційного механізму державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні як незадовільний, зважаючи на виявлені проблеми трансформації системи державного регулювання, для вирішення яких уточнено мету, завдання, суб'єктів, сфери та методи її реформування, а також обґрунтовано особливості забезпечення розвитку молодіжного спорту.

Підрозділ 2.2 присвячено дослідженню проблем трансформації системи державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності (с. 102-118).

У підрозділі 2.3 визначено особливості функціонування правового

механізму державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності (с 123-138). У межах цього підрозділу обґрунтовано генезу правового механізму державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні крізь призму згрупованих заходів державної політики, що відчуває вплив перехідного періоду, унаслідок чого не всі концептуальні засади отримують належне втілення, передбачаючи базову мету державної політики в цій сфері, яка полягає в забезпеченні загальної доступності необхідної інфраструктури для зайняття фізкультурно-спортивною діяльністю, що має різну соціальну спрямованість.

Останній розділ дослідження присвячено пріоритетним напрямкам вдосконалення механізмів державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні. У підрозділі 3.1 обґрунтовано наукові підходи до формування правового механізму державного регулювання у сфері фізкультурно-спортивної діяльності на регіональному рівні, що передбачають упровадження принципів стратегування як довгострокового планування сталого розвитку цієї сфери, з метою забезпечення якого запропоновано критерії оцінювання його ефективності й обґрунтовано форми упровадження (с. 142-155).

У підрозділі 3.2 визначено підходи до вдосконалення організаційного механізму державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності (с. 160-175).

У підрозділі 3.3 визначено методичні засади щодо вдосконалення системи державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності (с. 179-190).

Таким чином у дисертації успішно здійснено теоретичне узагальнення та розв'язання наукового завдання, яке полягає у визначенні науково-теоретичних засад формування організаційного та правового механізмів державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні та розробленні практичних рекомендацій щодо вдосконалення таких механізмів в Україні.

Достовірність та наукова новизна результатів дослідження, повнота їх викладу в опублікованих працях. Достовірність положень, висновків і рекомендацій, наведених у дисертації забезпечена системним комплексним використанням дисертанткою наукової методології.

Також достовірність одержаних результатів підтверджується їх успішною практичною апробацією. Так, окремі положення та висновки дисертаційного дослідження були використані в організаційній роботі Дніпропетровської обласної державної адміністрації (довідка № 1737/0/246-

23 від 27.12.2023 р.).

Науково-теоретичні положення дисертації щодо формування організаційного механізму державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні використані під час проведення лекцій і практичних занять із навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління та адміністрування» за програмою підготовки здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» у Дніпровській академії неперервної освіти (акт № 18 від 13.02.2023 р.).

Основні положення та результати дисертаційної роботи представлено в 9 наукових працях, із них: 5 статей у вітчизняних наукових фахових виданнях, включених до категорії Б; 1 стаття у закордонному науковому виданні за напрямком дослідження; 3 тез доповідей на конференціях. Одержані в дисертації наукові результати та висновки достатньою мірою апробовані в тезах доповідей і виступах на науково-практичних міжнародних і вітчизняних конференціях.

Оцінка ідентичності автореферату та основних положень дисертації. Дисертація та автореферат оформлені відповідно до вимог Порядку присудження наукових ступенів МОН України. Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації та не містить інформації, відсутньої в дисертації. Наведені в авторефераті наукові положення, висновки та рекомендації розкриті й аргументовані в тексті дисертаційної роботи.

Дисертація виконана у формі рукопису. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, логічно об'єднаних у 9 підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 246 сторінок, із них 202 сторінок основного тексту. Список використаної літератури налічує 250 найменувань. Дисертація містить 9 рисунків і 8 таблиць.

Значення одержаних результатів для науки і практики та рекомендації щодо їх можливого використання. Основні теоретичні положення, рекомендації, висновки дисертації щодо обґрунтування організаційних засад публічного управління у сфері розвитку фізичної культури та спорту, сприяють розвитку теорії державного управління України. Окремі аспекти дисертаційної роботи є основою для вирішення практичних завдань і можуть бути використані органами державної влади та

органами місцевого самоврядування, іншими державними і громадськими інституціями при розробленні законодавчих та нормативно-правових актів.

Перспективами реалізації науково-методичних аспектів дисертаційної роботи є розробка фундаментальних праць в галузі державного управління, регіональної політики, теорії управління, у законотворчій і нормотворчій діяльності, що стосується розвитку сфери фізичної культури та спорту України.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Відзначаючи загальний високий рівень обґрунтованості теоретико-методологічних положень дисертаційної роботи, її цілісність та логіку викладення матеріалу, але тим самим доречно зробити декілька зауважень і звернути увагу на дискусійні положення дисертаційної роботи.

1. Уважаємо за доцільне вказати, що в сучасних умовах при постійному нарощенні суспільно-політичних та військово-економічних загроз і ризиків, запропонований автором порядок завершення реформування державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні набуває більш практичного застосування (табл. 3.1). У той же час, робота тільки виграла б якби автор розглянув форми державно-приватного партнерства, а також процедуру участі приватного сектору у відновленні спортивної інфраструктури, що можливо в межах відповідної програми повоєнного відновлення спортивної інфраструктури України.

2. Наступне зауваження стосується положення дисертації, у межах якого автором ідентифіковано дуальний характер внутрішніх і зовнішніх загроз, наявних у сфері фізичного виховання та спорту (с. 189). У той же час, потребує посилення дисертація з позиції розкриття цих факторів.

3. Варто відзначити, що автор у підрозділі 2.1 і підрозділі 2.3 дисертації розглядає окремо організаційний механізм державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності та окремо правовий механізм державного регулювання в цій сфері. Разом із тим, на с. 36, 37, 39 автором розглядається організаційно-правовий механізм державного регулювання у сфері фізичної культури та спорту. У цьому контексті вважаємо, що потребує уточнення авторська позиція, як співвідносяться ці механізми державного управління.

4. Зважаючи на значний обсяг рисунків 2.1, 2.2 і 2.3 дисертації, рекомендується їх перенести в окремий додаток.

5. На нашу думку, доречно розширити висновки до кожного розділу дисертації, а також вказати в межах цих висновків конкретні статті,

де автор опублікував наведені пропозиції. Це підкреслить академічний характер дослідження та сприятиме зручності ознайомлення з ним.

Разом із тим, висловлені зауваження та рекомендації носять переважно дискусійний характер і не знижують загального високого теоретико-методологічного рівня представленої дисертаційної роботи.

Загальний висновок та оцінка дисертації. З огляду на актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практичну цінність сформульованих положень та висновків вважаємо, що дисертаційна робота Горіна Артура Володимировича на тему «Механізми державного регулювання фізкультурно-спортивної діяльності в Україні» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне завдання щодо обґрунтування концептуальних засад розвитку організаційно-правового механізму розвитку місцевого самоврядування, проаналізовано сучасний стан і розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення цього механізму, що в сукупності має суттєве значення для галузі науки «Публічне управління та адміністрування».

На підставі вищезазначеного можна зробити висновок, що дисертаційна робота відповідає п.11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами), а її автор – Горін Артур Володимирович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізм державного управління.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

доцент кафедри фізкультурно-спортивної
реабілітації та спортивної медицини
Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського,
к.держ.упр., доцент

Іван РИБЧИЧ

В.о. пров.експ.
А.Рубчик
д. фіз.вих., к. держ.упр.
НПР то МЗ
Боберського

Мерен Наталі